

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. II. De impedimento ex errore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

vel conjugidij. 8. cultus, seu religionis disparitatem. 9. vim, seu coactionem vel præcisam seu absolutam, vel conditionalem, per metum incussum. 10. ordinem, intellige *sacrum*; 11. ligamen, seu matrimonium actu constans; 12. honestatem, seu justitiam publicam. 13. affinitatem; 14. impotentiam coeundi. 15. defectum præsentiae Parochi, & testium; 16. Raptum; cum autem de singulis jam actum sit in præmissis; pauca solum in favorem, & majorem examinandorum facilitatem per modum examinis subjiciemus.

§. I.

An sit peccatum, contrahere, cum impedimento dirimente?

1974. Esse peccatum grave, certum apud omnes, ait Castropalaus *D. 4. de sponsal. p. 3. n. 2.* cum taliter contrahens opponat se gravi vel Ecclesiae, vel naturae legi, secundum quam tale impedimentum inductum est. Cum autem transgressio legis ponatur in ea specie peccati, in qua specie est bonitas virtutis intenta per legem, cui opponitur, seu quam excludit, spectandus erit finis legum, quibus irritatur matrimonium stante tali circumstantia, cui impedimentum, dirimens matrimonium, annexum est, ut salva stet bonitas virtutis, cujus observantiam, saltem negativam, hoc est, non læsionem, lex actum, illi oppositum irritans, intendit.

1975. Porro, per legem, quæ irritum reddit matrimonium, contractum *cum errore in persona, vel conditione, raptu, vel vi, intendi honestatem* seu bonitatem justitiæ, consequenter ejus læsionem prohiberi, ne alter in re tam gravi, lædatur in jure suo, docet Castropalaus *cit. n. 2.* Ex quo fit, quod, qui scienter cum tali impedimento contrahit, committat peccatum injustitiæ contra alterum illud ignorantem. Idem dicendum est, si, habens impedimentum, ligaminis, matrimonium contrahat. Nam in hoc casu non tantum conjugii, cui prius per matrimonium adhuc durans, obstructus est; sed etiam alteri, quem sibi de facto copulat, injuriam irrogat. Similiter peccat contra justitiam contrahens cum impotentia perpetua vel abso-

luta, vel respectiva; aut non servatæ formæ Tridentini de præsentia Parochi, & testium; ubi hoc Concilij decretum viget. Nam in primo graviter decipitur alter; cum simuletur, quod ei constituitur jus in corpore contrahentis ad usum conjugalem, quod non potest; & in altero, cum ea forma præscripta sit, ne uni conjugum fiat injustitia illum defraudando, prætentâ nullitate matrimonij, de quo utpote clam contracto, Ecclesiae non constat.

Denique contrahens cum impedimento criminis peccat contra justitiam vindicativam; cum voto, cultus disparitatem, vel ordine, contra virtutem Religionis; contra pietatem, si cum affinitate, vel cognatione; contra justitiam legalem, si cum impedimento publicæ honestatis. Nam harum virtutum bonitatem moralem, directè respiciunt leges ea impedimenta stauentes; ergo per n. priorum transgressio earum constituitur in specie peccati opposita bonitati talis virtutis.

§. II.

De impedimento ex errore.

Error, prout hic accipitur, est impedimentum dirimens matrimonium defectu consensûs, quem excludit, requisiti ad substantiam matrimonij. Cum enim error faciat, ut objectum, circa quod versatur, sit falsò cognitum, atque adeo non cognitum ipsum; sed aliud, secundum rationem, quâ per errorem proponitur, eo ipso etiam facit, quod circa illud, secundum eam rationem non sit voluntarium, seu consensûs, ut dictum est à n. 1067. Ex hoc autem sequitur, quod error circa individuum personæ faciat irritum errantis matrimonium cum illa, cum excludat consensum in eandem, sine quo non stat matrimonium cum illa ex dict. supra. Unde quando error est circa substantiam, seu individuum personæ, vel etiam qualitatem, quæ redundat in substantiam, error jure naturæ præstat impedimentum dirimens matrimonium ex dict. à n. 1067. quando autem error versatur circa substantiam, vel qualitatem, quæ redundat, vel non redundat in substantiam dictum est loco jam cit. Unde cum error est

est circa *solum* qualitatem, quæ scilicet non redundat in substantiam, hoc est, cui contrahens intentionem suam non alligavit simpliciter, matrimonium non vitatur ex *num.* 1073. & seq. excipe nisi sit circa qualitatem conditionis servilis, ut patebit ex *q. seq.* hoc impedimentum est juris naturalis; cum faciat deficere consensum ad matrimonium cum tali persona jure naturæ requisitum. Unde non subest dispensationi. Est tamen ab ipsomet errante auferibile, si cognito errore, ac defectu consensûs in hanc personam præstet liberè consensum legitimum in eam. Reliqua, quæ circa hoc impedimentum in quæstionem venire possunt, tradidimus à *n.* 1067.

§. III.

De impedimento ex conditione.

1978. *Conditio* prout hic accipitur, est impedimentum, constitutione Ecclesiæ dirimens matrimonium, ratione status servilis in uno contrahentium, ab altero ignorati. Not. autem, quòd conditio servilis non dirimat matrimonium servi cum serva, esto contrahant invitis Dominis: secus est de matrimonio liberi cum serva, vel servi cum libera, sed non nisi servitus sit à libero ignorata, ex dictis *n.* 1039. & antecedat matrimonium liberi, servitutem ignorantis, ex dict. loc. cit. Habet vim dirimendi matrimonium jure solum Ecclesiastico ex *n.* 1041. esto servitus sit solum temporalis, si in re subsit ex *n.* 1041. Hinc matrimonium liberi cum muliere, quam per errorem credebat esse ancillam, seu servam, cum in re non sit, omnino valet, ex *n.* 1041. quod accipe cum data ibid. limitatione. Ubi homo liber advertit, servam esse, quam accepit, putans liberam, potest eam relinquere thoro, & cohabitatione separatam; & transire ad alia vota post judicium Ecclesiæ, de nullitate matrimonij, si post notitiam conditionis, nec factio in eam consensit, ex *n.* 1445.

1979. Not. autem, hæc intelligi de *servis propriè dictis*, ut monuimus *n.* 1446. sciendum enim, olim apud veteres Romanos, ut constat *l. 1. Instit. de jure personarum*, alios fuisse *liberos*, quibus naturali facultate licebat facere, quidquid libebat, extra id, quod vi, aut jure prohibetur; alios *servos*, qui hanc libertatem non habebant, sed ex constitutione juris gentium

Tom. IV.

alterius dominio contra naturam subiecti sunt. Inducebatur autem servitus. 1. natiuitate. Nam nati ex serva, seu ancilla, licet pater esset liber, servi fiebant. 2. captivitate. Nam capti ab hostibus fiebant servi; secus tamen est hodie inter Christianos. 3. venditione. 4. condemnatione mortis propter crimen. Et hæc conditio servilis à libero, vel liberâ ignorata dirimit matrimonium liberæ cum servo, vel liberi cum serva; cujus ratio est, quia aliàs in hoc contractu non servaretur æqualitas, ut dicitur *c. 2. 3. & ult. de conjugio servorum*, & *c. si quis ingenuus. 29. q. 2.* Nam liber plenam sui corporis potestatem alteri concedit; secus autem servus; cum ratione servitutis impediatur; probabilius est, hoc impedimentum esse juris tantum Ecclesiastici, ut fusc probat Castropalaus *d. 4. de sponsal. p. 5. q. 1. n. 3.*

§. IV.

De impedimento ex voto solenni.

Agitur hic de *solo voto castitatis*, non 1980. secundum se (nam sic non habet vim dirimendi matrimonium contrahendum ex *n.* 971. & seq.) sed *solenni*, de quo ex professo actum est *tit. 6. hic à n.* 966. Unde votum hoc loco definitur, impedimentum dirimens matrimonium tali voto affecti contrahendum, aut eo stante contractum, ut constat ex dict. loc. cit. Solennitas porro, vi cujus votum castitatis dirimit matrimonium contrahendum, vel eo stante contractum, voto castitatis emisso in professione Religiosa, vel susceptione ordinis sacri non convenit ex natura rei, & ex se præcisè, sed ex solâ Ecclesiæ constitutione, ex dictis à *n.* 971. Unde jure hodierno nullum votum castitatis vim matrimonij diremptivam *titulo solennitatis*, habet, nisi ex eo, quòd in professione religiosa, vel sacri ordinis receptione emittatur ex *n.* 972. Et ideo est impedimentum jure Ecclesiastico dispensabile, quo per dispensationem sublato, dispensatus solvitur à statu Religiosæ professionis, cum ei sit essentialis ex *n.* 946. Si autem votum solenne castitatis superveniat matrimonio prius rite contracto, non dirimit illud, *si consummatum sit* ex *n.* 444. dirimit tamen *ratum tantum*, si professio religiosa; non autem, si tale votum emissum sit in susceptione sacri ordinis ex *n.* jam citato.

Q99 2

§. V.